

KARTA PRZEDMIOTU

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Elementy socjologii
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Elements of sociology
Kierunek studiów	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	Nauki socjologiczne Nauki o komunikacji społecznej i mediach
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr hab. Małgorzata Gruchoła, prof. KUL
---	--

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	I	4
konwersatorium			
ćwiczenia	30	I	
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Zainteresowanie problematyką społeczną w kontekście komunikacji społecznej i funkcjonowania mediów
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - Zapoznanie z socjologicznym językiem, z podstawowymi pojęciami stosowanymi w socjologii
C2 - Poznanie zróżnicowanej struktury i dynamiki przemian współczesnych społeczeństw w kontekście przemian w sferze komunikacji

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Absolwent zna i rozumie: wybrane zjawiska społeczne, struktury społeczne, typy społeczeństw, instytucje życia społecznego, przemiany społeczne po 1989 roku w kontekście roli i znaczenia komunikacji w życiu społecznym. Właściwości i mechanizmy rządzące procesami społecznymi, zna typologię współczesnych społeczeństw w kontekście przemian społecznych, kulturowych i technologicznych.	Absolwent zna i rozumie: w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz wybrane zagadnienia szczegółowe z zakresu nauk o mediach i komunikacji społecznej.
W_05	Absolwent zna i rozumie społeczne uwarunkowania komunikacji społecznej w małych i wielkich grupach społecznych oraz cechy i uwarunkowania funkcjonowania różnych typów współczesnych społeczeństw.	Podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i społeczne uwarunkowania komunikacji społecznej oraz różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z dziennikarstwem i działalnością promocyjnoreklamową, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego.
UMIEJĘTNOŚCI		
U_04	Absolwent potrafi: opisywać w języku socjologicznym zachodzące w społeczeństwach zjawiska, procesy i przemiany społeczno kulturowe będące w kręgu zainteresowania dziennikarzy.	Absolwent potrafi : wykorzystywać posiadaną wiedzę teoretyczną do opisu wybranych zjawisk i procesów społecznych, politycznych, gospodarczych, kulturowych, prawnych będących w zainteresowaniu dziennikarstwa i komunikowania społecznego
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_02	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego doskonalenia się zawodowego i	Absolwent jest gotów do wykorzystywania

	rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia.	mediów jako źródła informacji o życiu społecznym i kulturze oraz jako narzędzia oddziaływania na procesy społeczne i kulturowe służącemu dobru wspólnemu i interesom publicznym.
--	---	--

III. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Wprowadzenie (sylabus przedmiotu, program wykładu, kryteria uzyskania zaliczenia przedmiotu).
Przedmiot, cel, metody badawcze socjologii.
2. Socjologia jako dyscyplina naukowa (socjologia współczesna i jej wewnętrzne zróżnicowanie).
3. Pokolenia medialne – analizy porównawcze.
4. Społeczeństwo i media: wielość typów społeczeństw (tradycyjne, nowoczesne, ponowoczesne, wiedzy, informacyjne, sieciowe, mobilne, ryzyka, konsumpcyjne, zmediatyzowane, wielokulturowe, obywatelskie).
5. Społeczeństwo konsumpcyjne.
6. Metafory współczesnego społeczeństwa.
7. Kultura w życiu społecznym.
8. Kultura transparencji, ekshibicjonizm i podglądactwo w mediach.
9. Rodzina w ujęciu socjologicznym, tendencje przemian rodziny w Polsce.
10. Przemiany w polskim społeczeństwie po 1989 roku: portrety tożsamościowe Polaków, przemiany świadomości narodowej Polaków, cechy Polaków jako wspólnoty, debaty publiczne poruszające etyczne problemy związane z życiem społecznym.

IV. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Przedmiot będzie prowadzony w formie hybrydowej: stacjonarnej i zdalnej (wykład z prezentacją multimedialną i ćwiczenia).

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01	Wykład z prezentacją multimedialną Wykład konwersatoryjny Praca z tekstem Studium przypadku	Egzamin ustny	Wydruk protokołu z egzaminu
W_05	Wykład z prezentacją multimedialną Wykład konwersatoryjny Praca z tekstem Studium przypadku	Egzamin ustny	Wydruk protokołu z egzaminu
UMIEJĘTNOŚCI			
U_04	Dyskusja	Obserwacja	Wydruk protokołu z egzaminu

	Metoda problemowa Praca zespołowa		
--	--------------------------------------	--	--

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01			

V. Kryteria oceny, wagi...

1. Obecność na zajęciach i wykładzie
2. Egzamin ustny (treści wykładu i ćwiczeń)– 3 pytania
3. Znajomość zalecanych do egzaminu lektur
4. Przygotowanie do zajęć (kartkówka, kolokwium)
5. Referat
6. Aktywność Studentów - obserwacje zachowań Studentów na wykładach i ćwiczeniach

Ocena niedostateczna:

(W) Student nie ma podstawowej wiedzy: o wybranych zjawiskach społecznych, strukturach społecznych, typach społeczeństw, instytucjach życia społecznego, przemianach społecznych po 1989 roku w kontekście roli i znaczenia komunikacji w życiu społecznym, o właściwościach i mechanizmach rządzących procesami społecznymi, nie zna typologii współczesnych społeczeństw w kontekście przemian społecznych, kulturowych i technologicznych, nie zna społecznych uwarunkowań komunikacji społecznej w małych i wielkich grupach społecznych, nie zna cech i uwarunkowań funkcjonowania różnych typów współczesnych społeczeństw. Student opuścił ponad 4 godziny dydaktyczne (2 spotkania).

(U) Absolwent nie potrafi opisywać w języku socjologicznym zachodzących w społeczeństwach zjawisk, procesów i przemian społeczno-kulturowych będących w kręgu zainteresowania dziennikarzy. Wynik z egzaminu i kolokwium: poniżej 50%

Ocena dostateczna:

(W) Student posiada wybiórczą wiedzę: o wybranych zjawiskach społecznych, strukturach społecznych, typach społeczeństw, instytucjach życia społecznego, przemianach społecznych po 1989 roku w kontekście roli i znaczenia komunikacji w życiu społecznym, o właściwościach i mechanizmach rządzących procesami społecznymi, wybiórczo zna typologię współczesnych społeczeństw w kontekście przemian społecznych, kulturowych i technologicznych, wybiórczo zna społeczne uwarunkowania komunikacji społecznej w małych i wielkich grupach społecznych, zna kilka cech i uwarunkowań funkcjonowania różnych typów współczesnych społeczeństw. Student opuścił nie więcej niż 4 godziny dydaktyczne (2 spotkania).

(U) Absolwent potrafi wybiórczo opisywać w języku socjologicznym zachodzące w społeczeństwach zjawiska, procesy i przemiany społeczno-kulturowe, będące w kręgu zainteresowania dziennikarzy. Wynik z egzaminu i kolokwium: od 50% do 70%.

Ocena dobra:

(W) Student posiada ugruntowaną wiedzę: o wybranych zjawiskach społecznych, strukturach społecznych, typach społeczeństw, instytucjach życia społecznego, przemianach społecznych po 1989

roku w kontekście roli i znaczenia komunikacji w życiu społecznym, o właściwościach i mechanizmach rządzących procesami społecznymi, zna typologię współczesnych społeczeństw w kontekście przemian społecznych, kulturowych i technologicznych, zna prawie wszystkie społeczne uwarunkowania komunikacji społecznej w małych i wielkich grupach społecznych, zna prawie wszystkie cechy i uwarunkowania funkcjonowania różnych typów współczesnych społeczeństw. Student opuścił nie więcej niż 2 godziny dydaktyczne (1 spotkanie).

(U) Absolwent potrafi poprawnie opisywać w języku socjologicznym zachodzące w społeczeństwach zjawiska, procesy i przemiany społeczno-kulturowe, będące w kręgu zainteresowań dziennikarzy
Wynik z egzaminu i kolokwium: w przedziale od 71% do 94%.

Ocena bardzo dobra:

(W) Student posiada pełną wiedzę o wybranych zjawiskach społecznych, strukturach społecznych, typach społeczeństw, instytucjach życia społecznego, przemianach społecznych po 1989 roku w kontekście roli i znaczenia komunikacji w życiu społecznym, o właściwościach i mechanizmach rządzących procesami społecznymi, zna typologię współczesnych społeczeństw w kontekście przemian społecznych, kulturowych i technologicznych, zna wszystkie społeczne uwarunkowania komunikacji społecznej w małych i wielkich grupach społecznych, zna wszystkie cechy i uwarunkowania funkcjonowania różnych typów współczesnych społeczeństw. Student opuścił nie więcej niż 2 godziny dydaktyczne (1 spotkanie).

(U) Absolwent potrafi w wyczerpujący sposób opisywać w języku socjologicznym zachodzące w społeczeństwach zjawiska, procesy i przemiany społeczno-kulturowe, będąc w kręgu zainteresowań dziennikarzy. Wynik z egzaminu i kolokwium: w przedziale od 95% do 100%.

IV. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	60
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	40

V. Literatura

Literatura podstawowa
– Giddens A., Socjologia. Warszawa 2004. – Szacka B., Wprowadzenie do socjologii. Warszawa 2003. – Studia z socjologii emocji. Podręcznik akademicki. Red. A. Czerner, E. Nieroba. Opole 2011. – Sztompka P., Socjologia. Analiza społeczeństwa. Kraków 2002.
Literatura uzupełniająca
– Antropologia widowisk – zagadnienia i wybór tekstów. Red. L. Kolankiewicz. Warszawa 2005. – Aronson E., Człowiek – istota społeczna. Warszawa 1979. – Berger P., Zaproszenie do socjologii. Warszawa 1995. – Boksański Z., Tożsamość, interakcja, grupa. Tożsamość jednostki w perspektywie teorii socjologicznej. Łódź 1989. – Burszta W., Antropologia kultury. Tematy, teorie, interpretacje. Poznań 1998. – Czyżewski M., Socjolog i życie potoczne. Studium z etnometodologii i współczesnej socjologii interakcji. Łódź 1984. – Dyczewski L., Kultura w całościowym planie rozwoju, Warszawa 2011. – Encyklopedia socjologii. T. 1-4. Warszawa 1998 – 2000.

- Fotospołeczeństwo. Antologia tekstów z socjologii wizualnej. Red. M. Bogunia-Borowska, P. Sztompka, Kraków 2012.
 - Gigi D.M., Efekt Lolity. Wizerunek nastolatek we współczesnych mediach i jak sobie z nim radzić. Warszawa 2010.
 - Gruchoła M., Konsumpcjonizm – nowa religią współczesnego człowieka? „Roczniki Kulturoznawcze” 2017, t. 8, nr 3, s. 39-62.
 - Gruchoła M., Kultura w ujęciu socjologicznym, „Roczniki Kulturoznawcze KUL” 2010, nr 1, s. 95 - 114.
 - Gruchoła M., Aspekty konsumpcyjne w zachowaniach użytkowników ubieralnej technologii. „Rozprawy Społeczne” 2017, t. 11, nr 1, s. 16-24.
 - Gruchoła M., Pokolenie Alpha – nowy wymiar tożsamości? „Rozprawy Społeczne” 2016, t. 10, nr 3, s. 5-13.
 - Gruchoła M., Od pokolenia X do pokolenia Alpha - wartości mediów. W: Współczesne media. Wartości w mediach - wartości mediów. T. 2: Wartości mediów. Red. I. Hofman, D. Kępa-Figura, Lublin 2014, s. 31-48.
 - Hałas E., Perspektywy socjologii humanistycznej. W: J. Turowski Socjologia. Wielkie struktury społeczne. Lublin 1994.
 - Kłoskowska A., Kultury narodowe u korzeni. Warszawa 1996.
 - Osobowość a społeczne zachowanie się ludzi. Red. J. Reykowski Warszawa 1980.
 - Społeczeństwo polskie w pierwszej dekadzie XXI wieku, red. A. Dębska, Piotrków Trybunalski 2010.
 - Socjologia. Problemy podstawowe. Red. Z. Krawczyk, W. Morawski. Warszawa 1991.
 - Społeczeństwo polskie dziś. Samoświadomość, uznanie, edukacja. Red. M. Saganiak, M. Werner i inni. Warszawa 2018.
 - Szczepański J., Elementarne pojęcia socjologii. Warszawa 1988.
 - Szulich-Kałuża J., Projekty tożsamościowe rodziny upowszechniane w polskich tygodnikach opiniotwórczych. Lublin 2013.
 - Szulich-Kałuża J., Małżeństwo i rodzina w polskiej prasie. Lublin 2010.
 - Szulich P., Spotkania z kulturą. Zarys socjologicznej teorii kultury. Tarnobrzeg 2011.
 - Tapscott D., Cyfrowa dorosłość. Jak pokolenie sieci zmienia nasz świat. Warszawa 2010.
 - Współczesne społeczeństwo polskie. Przemiany struktury społecznej. Red. R. Suchocka. Poznań 2005.
 - Tożsamość, nowoczesność, stereotypy. Red. R. Dopierała, K. Kaźmierska. Kraków 2012.
- Literatura obowiązująca na ćwiczeniach:
- Literatura podana podczas wykładów
 - Sztompka Piotr. Życie codzienne - temat najnowszej socjologii. W: Socjologia codzienności. Red. Piotr Sztompka, Małgorzata Bogunia-Borowska. Wydawnictwo Znak Kraków 2008. s.15-52.
 - Bogunia-Borowska Małgorzata. Codziennosc życia społecznego - wyzwania dla socjologii XXI wieku. W: Socjologia codzienności. Red. Piotr Sztompka, Małgorzata Bogunia-Borowska. Wydawnictwo Znak Kraków 2008, s. 53-91.
 - Romaniszyn Krystyna. Zmysłowy cyborg : człowiek w dobie konsumpcjonizmu. W: Studia z socjologii emocji: podręcznik akademicki. Red. Czerner Anna, Nieroba Elżbieta. Opole 2011. s. 187-212.
 - Wanke Michał. E-emocje, przypadki rozszerzonej rzeczywistości afektywnej. W: Studia z socjologii emocji: podręcznik akademicki. Red. Czerner Anna, Nieroba Elżbieta. Opole 2011. s. 279-300.
 - Znaniecki Florian. Fakty i przedmioty kulturowe. W: Socjologia. Lektury. Red. Piotr Sztompka, K. Kucia. Kraków 2005. s.60 – 64.
 - Znaniecki Florian. Pojęcie roli społecznej. W: Antropologia widowisk – zagadnienia i wybór tekstów. Red. Chałupnik Agata, Dudzik Wojciech i in. Warszawa 2005. s.732 – 739.

- Sztompka Piotr. Pojęcie struktury społecznej: próba uogólnienia. W: Socjologia. Lektury s. 170-180.
- Rybicki Paweł. Z podstawowych zagadnień grupy społecznej. W: Socjologia. Lektury s. 260 – 265
- Kwak Anna. Alternatywne formy życia rodzinnego w świecie współczesnym. Diagnostyka i prognoza. W: Ludzie przełomu tysiąclecia a cywilizacja przyszłości. Red. M. Ziółkowski. Poznań 2001 lub Jamieson Lynn, Od rodziny do intymności, w: Socjologia codzienności, red. P. Sztompka, M. Bogunia-Borowska, Kraków 2008, s. 115–142.
- Szulich-Kałuża Justyna. Wartość rodziny w dobie przemian społeczno-kulturowych w refleksji Leona Dyczewskiego. W: Mistrz i przyjaciel, Ojciec Profesor Leon Benigny Dyczewski OFMConv. Red. Małgorzata Halicka, Anna Szafranek, Lidia Dakowicz. Białystok 2018. s. 56-74.
- Ossowski Stanisław. Analiza socjologiczna pojęcia ojczyzny. W: Tenże. Dzieła. T. III. Z zagadnień psychologii społecznej. Warszawa 1967. s.201-226.
- Szulich-Kałuża Justyna. Kultury narodowe w kontekście europejskości i wielokulturowości w refleksji Leona Dyczewskiego. „Roczniki Kulturoznawcze” 2016, nr 4, s 25-42.
http://www.kul.pl/roczniki-kulturoznawcze-7-4-2016,art_77546.html
- Matuchniak-Krasuska Anna. Polaków portret własny – ujęcie artystyczne, potoczne, socjologiczne. W: Tożsamość, nowoczesność, stereotypy . Red. R. Dopierała, K. Kaźmierska. Kraków 2012 s. 38-53.
- Ciołkiewicz Paweł. Konstruowanie tożsamości dziennikarskiej w dyskursie publicznym. Przyczynek do analizy. W: Tożsamość, nowoczesność, stereotypy . Red. R. Dopierała, K. Kaźmierska. Kraków 2012 s. 158-171.